

УДК 657

DOI: 10.60022/2(8)-4S

Безверхий Костянтин Вікторович

доктор економічних наук, доцент

доцент кафедри фінансового аналізу та аудиту

Державний торговельно-економічний університет, Україна

Bezverkhyy Kostiantyn

Doctor of Economic Sciences, Associate Professor

Associate Professor of the Department of Financial Analysis and Audit

State University of Trade and Economics, Ukraine

ORCID: 0000-0001-8785-1147

Матюха Микола Миколайович

кандидат економічних наук, доцент

доцент кафедри економіки

Київський національний університет технологій та дизайну, Україна

Mykola Matiukha

Candidate of Economic Sciences, Associate Professor

Associate Professor of the Department of Economics

Kyiv National University of Technologies and Design, Ukraine

ORCID: 0000-0002-7968-3777

АНАЛІЗ ОПЕРАЦІЙ ЗЛИТТЯ І ПОГЛИНАННЯ СУБ'ЄКТІВ ГОСПОДАРЮВАННЯ США ЯК ПЕРЕДУМОВА РОЗРОБКИ ЙОГО АУДИТОРСЬКОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Анотація. Ринок угод злиття та поглинання (M&A) є важливим індикатором економічної активності та фінансової стабільності національних економік. США, як провідний центр глобальних фінансів, демонструють значні коливання в обсягах та вартості угод M&A, що відображає вплив макроекономічних факторів, таких як економічні кризи, зміни в монетарній політиці та глобальні фінансові тенденції. Зокрема, періоди економічного спаду, такі як фінансова криза 2007–2008 років, призводять до зниження активності на ринку M&A, тоді як економічне відновлення стимулює зростання кількості та вартості таких угод. Метою статті є аналіз операцій злиття і поглинання суб'єктів господарювання США задля розробки його аудиторського забезпечення. Методологічну основу дослідження становить сукупність загальнонаукових і спеціальних методів пізнання економічних явищ та процесів, які забезпечили комплексне розкриття сутності операцій злиття і поглинання (M&A) у США та визначення підходів до формування їх аудиторського забезпечення. У процесі дослідження застосовано діалектичний метод, що дозволив розглядати процеси злиття і поглинання як динамічні явища, розвиток яких зумовлюється впливом макроекономічних факторів, фінансової стабільності та цифрової трансформації економіки. Методи аналізу та синтезу використано для систематизації теоретичних положень і наукових підходів щодо дослідження операцій M&A, а також для узагальнення висновків зарубіжних вчених з метою визначення тенденцій розвитку ринку злиття і поглинання. Порівняльний аналіз застосовано для зіставлення кількісних та вартісних показників угод M&A у США протягом 2000–2023 рр., що дозволило виявити циклічність та ключові етапи розвитку ринку. Статистичний аналіз використано для оцінки кількості та вартості угод злиття і поглинання на основі даних офіційних джерел (Statista), що дало змогу простежити динаміку змін показників у часовому розрізі. Графічний метод забезпечив наочне представлення результатів дослідження у вигляді графіків і діаграм, що ілюструють основні тенденції розвитку ринку M&A у США та структуру провідних фінансових консультантів. Системний підхід застосовано для інтеграції отриманих результатів у цілісну модель аналізу операцій злиття і поглинання, що слугує підґрунтям для подальшого формування концепції аудиторського забезпечення таких операцій. Індукція та дедукція дозволили узагальнити емпіричні спостереження і зробити висновки щодо закономірностей розвитку ринку M&A та можливостей удосконалення аудиторського супроводу. Результати дослідження отримано на основі поєднання теоретичного аналізу наукових джерел і емпіричного дослідження статистичних даних, що забезпечило комплексність і достовірність висновків.

Проведене дослідження дало змогу узагальнити теоретичні підходи та практичні аспекти розвитку ринку злиття і поглинання (М&А) у США, а також визначити його значення як важливого індикатора фінансової стабільності та економічного зростання. На основі аналізу статистичних даних за 2000–2023 рр. виявлено, що динаміка ринку М&А має виражений циклічний характер, який безпосередньо залежить від макроекономічної кон'юнктури, рівня ліквідності та грошово-кредитної політики Федеральної резервної системи США.

Аналіз структури провідних фінансових консультантів з питань М&А у США засвідчив, що ключову роль у формуванні ринку відіграють глобальні інвестиційні банки — Goldman Sachs, Morgan Stanley, JPMorgan, Citi, BofA Securities тощо, які визначають стратегічні тенденції, забезпечують методологічну підтримку угод і формують стандарти аудиторського супроводу.

Результати дослідження підтверджують, що розвиток аудиторського забезпечення операцій М&А потребує врахування не лише фінансових аспектів, а й нефінансових факторів — корпоративної культури, соціальної відповідальності, гендерного різноманіття та дотримання ESG-принципів. Саме інтеграція цих компонентів у систему аудиту дозволить забезпечити об'єктивну оцінку ефективності угод і підвищити прозорість корпоративних процесів.

В подальших наукових дослідженнях пропонується зосередити увагу на розробці аудиторського забезпечення операцій злиття і поглинання суб'єктів господарювання.

Ключові слова: злиття та поглинання, суб'єкти господарювання, аудиторське забезпечення, бізнес-модель, цифровізація економіки, трансформація, аудиторський консалтинг, міжнародний аудит.

ANALYSIS OF MERGERS AND ACQUISITIONS OF USA BUSINESS ENTITIES AS A PREREQUISITE FOR THE DEVELOPMENT OF AUDIT SUPPORT

Abstract. The mergers and acquisitions (M&A) market is an important indicator of the economic activity and financial stability of national economies. As a leading centre of global finance, the United States exhibits significant fluctuations in the volume and value of M&A transactions, reflecting the impact of macroeconomic factors such as economic crises, changes in monetary policy and global financial trends. Periods of economic recession, such as the 2007–2008 financial crisis, lead to decreased activity in the M&A market, whereas economic recovery stimulates an increase in the number and value of such transactions. The purpose of the article is to analyse mergers and acquisitions involving US business entities, with the aim of developing audit support. The methodological basis of the study is a set of general scientific and special methods of cognition of economic phenomena and processes, which ensured the comprehensive disclosure of the essence of M&A operations in the USA and the determination of approaches to the formation of their audit support. The research process employed the dialectical method, enabling the processes of merger and acquisition to be considered as dynamic phenomena whose development is influenced by macroeconomic factors, financial stability and digital transformation of the economy. The analysis and synthesis methods were used to systematise the theoretical principles and scientific approaches to the study of M&A operations, as well as to summarise the conclusions of foreign scientists in order to determine the trends in the development of the M&A market. A comparative analysis was used to compare the quantitative and monetary indicators of M&A transactions in the US from 2000 to 2023, revealing cyclicity and the key stages of market development. Statistical analysis was used to evaluate the number and value of M&A transactions based on official sources (Statista), which allowed us to observe the dynamics of changes in the indicators over time. The graphical method provided a visual representation of the research results in the form of graphs and diagrams, illustrating the main trends in the development of the M&A market in the USA and the structure of the leading financial consultants. A systems approach was used to integrate the results obtained into a comprehensive model for analysing M&A operations, which forms the basis for the subsequent development of the concept of auditing such operations. Induction and deduction allowed us to generalise empirical observations and draw conclusions about the regularities of the M&A market and the possibilities of improving audit support. The results of the study were obtained by combining theoretical analysis of scientific sources and empirical research of statistical data, ensuring the comprehensiveness and reliability of the conclusions. The study summarised the theoretical approaches and practical aspects of the development of the mergers and acquisitions (M&A) market in the

United States. It also determined the market's significance as an important indicator of financial stability and economic growth. Analysis of statistical data from 2000 to 2023 revealed that M&A market dynamics exhibit a pronounced cyclical nature, directly influenced by the macroeconomic situation, liquidity levels, and the monetary policy of the US Federal Reserve System.

An analysis of the structure of leading financial consultants on M&A issues in the United States revealed that global investment banks such as Goldman Sachs, Morgan Stanley, JPMorgan, Citi and BofA Securities play a key role in shaping the market by determining strategic trends, providing methodological support for transactions and forming standards for audit support.

The study's findings confirm that developing audit support for M&A transactions requires considering not only financial aspects, but also non-financial factors such as corporate culture, social responsibility, gender diversity, and adherence to ESG principles. Integrating these components into the audit system will ensure an objective assessment of transaction effectiveness and increase corporate process transparency.

In further scientific research, it is proposed to focus on developing audit support for mergers and acquisitions of business entities.

Keywords: *mergers and acquisitions, business entities, audit support, business model, digitalization of the economy, transformation, audit consulting, international audit*

Постановка проблеми. Ринок угод злиття та поглинання (M&A) є важливим індикатором економічної активності та фінансової стабільності національних економік. США, як провідний центр глобальних фінансів, демонструють значні коливання в обсягах та вартості угод M&A, що відображає вплив макроекономічних факторів, таких як економічні кризи, зміни в монетарній політиці та глобальні фінансові тенденції. Зокрема, періоди економічного спаду, такі як фінансова криза 2007–2008 років, призводять до зниження активності на ринку M&A, тоді як економічне відновлення стимулює зростання кількості та вартості угод.

Аналіз динаміки ринку M&A у США за період 2000–2023 років є важливим для розуміння механізмів функціонування фінансових ринків, а також для прогнозування майбутніх тенденцій у сфері корпоративних фінансів. Дослідження цих процесів дозволяє виявити закономірності та фактори, які впливають на активність ринку M&A, що має практичне значення для інвесторів, фінансових консультантів та політиків.

Таким чином, вивчення динаміки ринку операцій злиття та поглинання у США є актуальним і необхідним для розвитку теоретичних знань у галузі фінансів та економіки, а також для практичного застосування в умовах глобалізації та фінансової інтеграції, зокрема є передумовою для розробки аудиторського забезпечення вищевказаних операцій.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Аналіз операцій злиття і поглинання (M&A) традиційно орієнтується на фінансові показники, такі як рентабельність, ліквідність та вартість акцій. Наприклад, група авторів П. Аггарвал та С. Гарг (P. Aggarwal & S. Garg) [1] вивчали вплив M&A на бухгалтерську ефективність компаній-акціонерів в Індії. Однак цей підхід не завжди дозволяє оцінити реальні ефекти угод, особливо коли враховуються нематеріальні активи, такі як бренди чи корпоративна культура, що стають важливими факторами у післяугодній інтеграції. Додаткові фактори, як соціальні мережі і роль фінансових консультантів, можуть істотно змінювати результати угоди [4].

У сучасному світі технології стають важливим рушієм змін у корпоративних стратегіях. Наприклад, Ф. Алкаран (F. Alkaraan) [2] зазначає важливість синергії між індустрією 4.0 та круговою економікою для угод зі злиття і поглинання. Проте такі угоди можуть бути складними для оцінки, оскільки багато аспектів інновацій і технологій мають довгострокові горизонти і значну невизначеність, що ускладнює їх включення в аудит.

Оцінка синергії є одним з основних аспектів для успішної інтеграції після злиття чи поглинання. Бауер Ф. та Фрісл М. (Bauer F. & Friesl M.) [3] пропонують увагу до різних аспектів синергії, зокрема у контексті стратегічних і організаційних змін. Це потребує від аудиторів комплексного підходу до оцінки не лише фінансових результатів, а й інших елементів, таких як корпоративна культура та організаційна ефективність.

Часто в процесах M&A важливу роль відіграють соціальні мережі і консультанти, які можуть суттєво впливати на стратегію та прийняття рішень. Чаудрі А.Н., Контонікас А. та Вагенас-Нанос Е. (Chaudhry A. N., Kontonikas A., & Vagenas-Nanos E.) [4] наголошують на важливості соціальних зв'язків і фінансових консультантів. Вищевказане може вплинути на стратегію компанії навіть більше, ніж

фінансові показники. Проте існують ризики щодо прозорості таких впливів, що підвищує вимоги до аудиту таких угод.

Ченг Ч. та Дай Ц. (Cheng C., Dai J.) [5] пропонують новий підхід до прогнозування успішного завершення транснаціональних угод злиття і поглинання (M&A) через характеристику генерального директора (CEO). Це дослідження використовує методи машинного навчання для виявлення ключових характеристик CEO, які можуть передбачити успіх угоди. Автори стверджують, що традиційні методи прогнозування, які зосереджуються на фінансових показниках або ринкових умовах, не можуть повністю пояснити причини завершення злиття і поглинання. Використання профілю керівника як додаткового фактора дозволяє отримати більш точні прогнози. Однак варто зазначити, що цей підхід може бути обмеженим в контексті різноманіття керівних стилів, які існують в різних культурах, що робить його більш ефективним для конкретних ринків.

Злиття та поглинання можуть значною мірою залежати від дотримання стандартів екологічної і соціальної відповідальності (ESG). Підвищення значення ESG у фінансових угодах вже зафіксовано в численних дослідженнях. Чень Х., Лян Х. та Ву Х. (Chen X., Liang X. & Wu H.) [6] досліджують вплив корпоративної соціальної відповідальності на міжнародні угоди зі злиття та поглинання, вказуючи, що такі фактори стають критичними для забезпечення довгострокового успіху такої угоди. Врахування ESG вимог під час аудиту є необхідним, оскільки це може мати значний вплив на репутацію та фінансові показники компанії після злиття.

К'ярамонте Л., Дреассі А., Пізера С. та Хан А. (Chiaramonte L., Dreassi A., Piserà S., & Khan A.) [7] виконали бібліометричний аналіз злиття і поглинання у фінансовому секторі, відзначивши, що цей сегмент має свої специфічні особливості. Для аудиторів важливо розуміти, як регуляторні зміни, ризики і специфіка фінансових послуг впливають на процеси злиття і поглинання у цій галузі.

Група зарубіжних авторів Д. Каммінг, В. Джиндал, С. Кумар та Н. Пандей (Cumming D., Jindal V., Kumar S., & Pandey N.) [8] робить значний внесок у розуміння розвитку досліджень у сфері злиття і поглинання (M&A), розглядаючи їх вплив на фінанси та бухгалтерію, а також надаючи прогнози щодо напрямків майбутніх досліджень. Аналіз, що охоплює як історичний контекст, так і сучасні тенденції, дозволяє глибше оцінити важливість цієї теми для бізнес-спільноти та академічних кіл.

Водночас, колектив зарубіжних дослідників Г.В. Ітон, Ф. Го, Т. Лю та М.С. Офісер (G.W. Eaton, F. Guo, T. Liu & M.S. Officer) [9] звертає увагу на важливість регуляторних органів у операціях злиття і поглинання, підкреслюючи роль зовнішніх коментарів і перевірок для забезпечення прозорості процесу. Проте аудиторським фірмам необхідно адаптувати свої методи, щоб враховувати нові регуляторні вимоги і забезпечувати належний рівень звітності.

Разом з тим, група авторів А. Еллахі, С. Хшіє та Ф. Чжан (A. Ellahie, S. Hshieh, & F. Zhang) [10] піднімають питання оцінки якості угод злиття і поглинання, стверджуючи, що важливо враховувати не тільки фінансові, але й нефінансові аспекти, такі як організаційні зміни, інновації та інтеграція. Для аудиторів це означає необхідність розробки нових інструментів для всебічної оцінки ефективності угод.

Фейситан О.О., Алкараан Ф. та Ле К. (Feyisetan O.O., Alkaraan F., & Le C.) [11] досліджують вплив екологічних, соціальних і управлінських критеріїв (ESG) на рішення щодо злиття і поглинання. Врахування цих факторів стає важливим аспектом для аудиторів, оскільки вони можуть суттєво вплинути на фінансові показники та репутацію компанії після угоди. Однак важливо розробити стандартизовані методи для оцінки ESG-факторів у таких угодах.

Група авторів Е.Р. Фельдман та Е. Ернандес [12] пропонує глибокий аналіз синергії в угодах злиття і поглинання (M&A), що є однією з ключових тем в дослідженнях цих корпоративних стратегій. Автори вивчають синергію через призму типології, життєвих циклів угод і створення цінності для залучених сторін. Таке дослідження має значення не тільки для практиків, які беруть участь у таких угодах, а й для академічних кіл, що прагнуть краще зрозуміти, як створюється та реалізується синергія у складних фінансових і організаційних умовах.

На сьогодні операції злиття та поглинання (M&A) займають важливе місце в стратегії розвитку компаній, особливо в умовах глобалізації та високої конкуренції. Проте, як показує дослідження, успішність таких операцій залежить не лише від правильної стратегії, але й від здатності організацій ефективно інтегрувати нові структури та управлінські практики після завершення угоди. Вищевказане підкреслюється в роботах К.Дж. Гарсія, та Б. Ерреро (C.J. García, B. Herrero) [13], які зазначають, що важливими факторами є не тільки економічна вигода від злиття, а й культура та управлінські стратегії компаній, що зливаються або поглинаються.

Дослідження іноземних авторів Дж. Джералді, С. Тірікангас та Г. Біралло (J. Gheraldi, S. Teerikangas, & G. Birollo) [14] показують, що ефективне управління проектами та програмами в рамках злиття може стати важливим чинником для успішної інтеграції та розширення інноваційного потенціалу компаній. Крім того, компанії, що зливаються або поглинаються, мають можливість об'єднувати свої ресурси для більш ефективного управління проектами, що може сприяти розвитку нових технологій та рішень. Однак варто відзначити, що без належної організації процесу M&A інтеграція може бути складною і знижувати загальну ефективність компанії.

Окремо варто зазначити дослідження З. Ляо, Л. Ху та М. Чжан (Z. Liao, L. Xu, M. Zhang) [15], яке висвітлює вплив державних закупівель, технологічних злиттів та поглинань на інноваційну діяльність в напівпровідниковій галузі. Вони акцентують увагу на тому, як компенсаційні стимули для керівників можуть посилювати ефекти цих операцій, сприяючи зростанню екологічних інновацій. Це підкреслює важливість включення екологічних та інноваційних аспектів при проведенні аудиторських перевірок у межах таких угод.

Разом з тим, аудиторська підтримка в процесах M&A набуває особливого значення, оскільки саме аудит допомагає оцінити фінансову стабільність об'єднаних компаній, виявити потенційні фінансові ризики та забезпечити прозорість угод. Як зазначають Т. Лю, Т. Шу, Е. Тauerі (T. Liu, T. Shu, E. Toweri) [16], зовнішні регулятори та аудиторські організації повинні відігравати ключову роль у збереженні об'єктивності та незалежності під час оцінки таких операцій.

Особливо варто зазначити роботу авторів Н.Т.А. Тран, К. Джабб, Д. Раджендран (N.T.A. Tran, C. Jubb, D. Rajendran) [17], яка акцентує увагу на впливі жіночих директорів на результати компанії після проведення операцій злиття та поглинання. Вони виявили, що наявність жінок на керівних посадах може позитивно впливати на фінансові та стратегічні результати після злиття, зокрема завдяки більш високому рівню корпоративного управління та етичних стандартів. Це підкреслює важливість різноманітності в організаціях, які проходять через процеси злиття, оскільки така різноманітність може сприяти кращій інтеграції та стійкості компанії.

Водночас, важливим чинником у процесах M&A також є економічна та політична ситуація в країнах, де ці операції відбуваються. Дослідження групи зарубіжних авторів С.К. Вікас та М. Тхенможі (S.K. Vissa, M. Thenmozhi) [18] акцентує на тому, що в країнах BRICS факторами, які визначають активність операцій злиття та поглинання, є не лише економічна ліквідність та обмінні курси, але й інноваційний потенціал підприємств. Вищевказане підкреслює важливість зовнішніх економічних умов при ухваленні рішень про злиття і поглинання в країнах з ринковими економіками.

Іншим важливим аспектом, який висвітлюється в роботах різних авторів [19], є роль державного регулювання та корпоративної соціальної відповідальності у процесах M&A. Дослідниками [19] розглядається вплив корпоративної соціальної відповідальності на інвестиційні стратегії, зокрема, на оцінку ефективності злиття та поглинання. Враховуючи глобальні тенденції до підвищення екологічних стандартів та соціальної відповідальності, компанії все більше фокусуються на тому, як їхня діяльність відповідає вимогам сталого розвитку. Тому аудиторські практики повинні також враховувати вплив таких факторів на фінансові показники об'єднаних компаній.

Особливу увагу варто звернути на роль корпоративної соціальної відповідальності (CSR) в процесах злиття та поглинання. Дослідження групи авторів К.Т. Ван та Ю. Ву (K.T. Wang, Y. Wu) [20] показують, що зростання значення CSR у корпоративному управлінні може значно вплинути на інвестиційні рішення після злиття та поглинання. Компанії, які активно звітують про свою соціальну відповідальність, здатні залучати більшу кількість інвестицій, оскільки інвестори оцінюють такі компанії як більш стійкі та етично орієнтовані. Це створює нові можливості для таких компаній не тільки для покращення своєї репутації, але й для досягнення стратегічних цілей через залучення довгострокового капіталу.

Метою статті є аналіз операцій злиття і поглинання суб'єктів господарювання США задля розробки його аудиторського забезпечення. Для реалізації поставленої мети, доцільно вирішити наступні завдання: а) проаналізувати кількість угод зі злиття та поглинання суб'єктів господарювання у США з 2000 по 2023 рр.; б) оцінити вартість угод злиття та поглинання (M&A) у США з 2006 по 2023 рр.; в) навести характеристику провідних фінансових консультантів з питань операцій злиття і поглинання у США в 2024 році за вартістю угод.

Матеріали і методи. Методологічну основу дослідження становить сукупність загальнонаукових і спеціальних методів пізнання економічних явищ та процесів, які забезпечили комплексне розкриття сутності операцій злиття і поглинання (M&A) у США та визначення підходів до формування їх

аудиторського забезпечення. У процесі дослідження застосовано діалектичний метод, що дозволив розглядати процеси злиття і поглинання як динамічні явища, розвиток яких зумовлюється впливом макроекономічних факторів, фінансової стабільності та цифрової трансформації економіки. Методи аналізу та синтезу використано для систематизації теоретичних положень і наукових підходів щодо дослідження операцій M&A, а також для узагальнення висновків зарубіжних вчених з метою визначення тенденцій розвитку ринку злиття і поглинання. Порівняльний аналіз застосовано для зіставлення кількісних та вартісних показників угод M&A у США протягом 2000–2023 рр., що дозволило виявити циклічність та ключові етапи розвитку ринку. Статистичний аналіз використано для оцінки кількості та вартості угод злиття і поглинання на основі даних офіційних джерел (Statista), що дало змогу простежити динаміку змін показників у часовому розрізі. Графічний метод забезпечив наочне представлення результатів дослідження у вигляді графіків і діаграм, що ілюструють основні тенденції розвитку ринку M&A у США та структуру провідних фінансових консультантів. Системний підхід застосовано для інтеграції отриманих результатів у цілісну модель аналізу операцій злиття і поглинання, що слугує підґрунтям для подальшого формування концепції аудиторського забезпечення таких операцій. Індукція та дедукція дозволили узагальнити емпіричні спостереження і зробити висновки щодо закономірностей розвитку ринку M&A та можливостей удосконалення аудиторського супроводу. Результати дослідження отримано на основі поєднання теоретичного аналізу наукових джерел і емпіричного дослідження статистичних даних, що забезпечило комплексність і достовірність висновків.

Виклад основного матеріалу. Розглянемо кількість угод зі злиття та поглинання суб'єктів господарювання у США з 2000 по 2023 рр. (рис. 1).

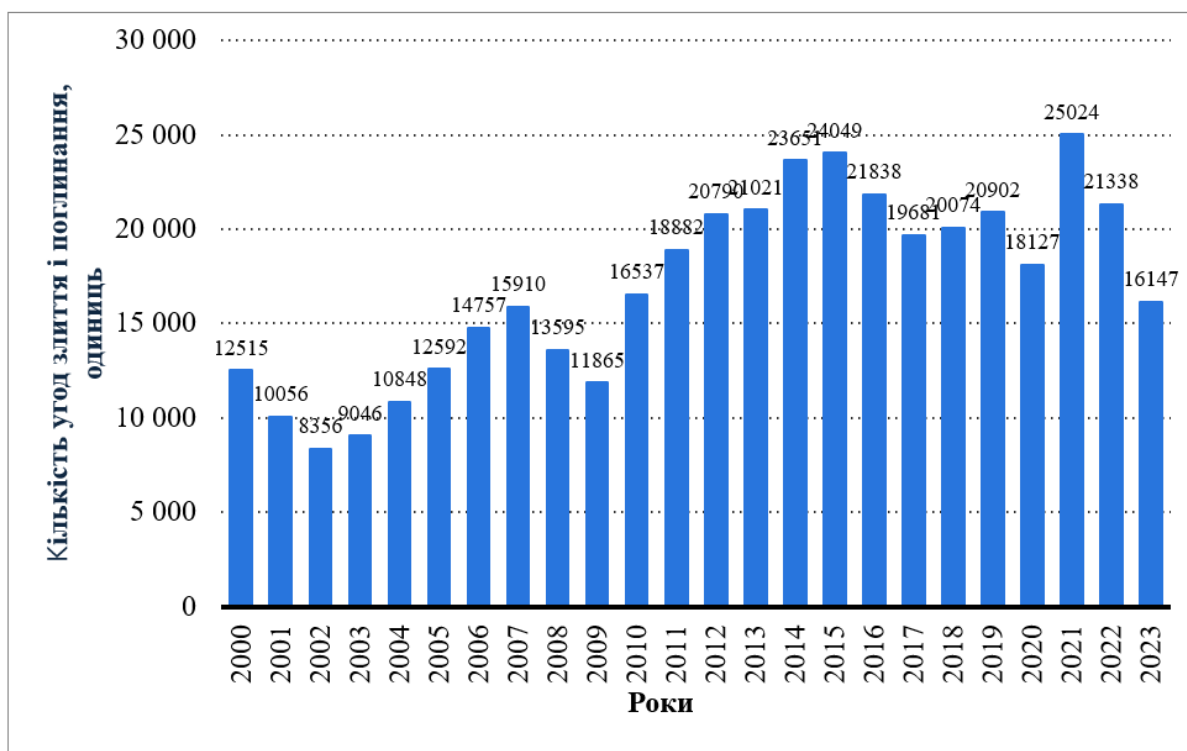

Рис. 1. Кількість угод зі злиття та поглинання суб'єктів господарювання у США з 2000 по 2023 рр.

Джерело: сформовано авторами на основі [21]

Аналіз статистичних даних щодо кількості угод зі злиття та поглинання суб'єктів господарювання у Сполучених Штатах за період 2000–2023 рр. (рис. 1) свідчить про циклічний характер розвитку ринку M&A, що безпосередньо залежить від макроекономічних умов, рівня ділової активності та фінансової стабільності країни. На початку 2000-х років кількість угод зменшилася з 12515 у 2000 р. до 8356 угод у 2002 р., що зумовлено зниженням інвестиційної активності. Починаючи з 2003 р., спостерігається поступове відновлення ринку, яке досягло піку у 2007 р. (15910 угод) напередодні світової фінансової кризи. У 2008–2009 рр. кількість угод скоротилася до 11865, однак вже з 2010 р. розпочалося стабільне зростання, що тривало до 2015 р., коли було зафіксовано 24049 угод.

Період 2016–2019 рр. характеризувався відносною стабільністю ринку (у середньому 20–22 тис. угод на рік), тоді як 2020 р. відзначився суттєвим спадом до 18 127 угод унаслідок пандемії COVID-19 та пов'язаної з нею економічної невизначеності. У 2021 р. ринок M&A у США досяг історичного максимуму — 25024 угоди, що відображає ефект постпандемічного відновлення та високої доступності фінансових ресурсів. Водночас у 2022–2023 рр. відбулося помітне зниження активності (до 21338 та 16147 угод відповідно), що пов'язано з проведенням жорсткішої монетарної політики Федеральної резервної системи, підвищенням процентних ставок і зростанням вартості капіталу.

Далі пропонується проаналізувати вартість угод злиття та поглинання (M&A) у США за 2006 по 2023 рік (рис. 2).

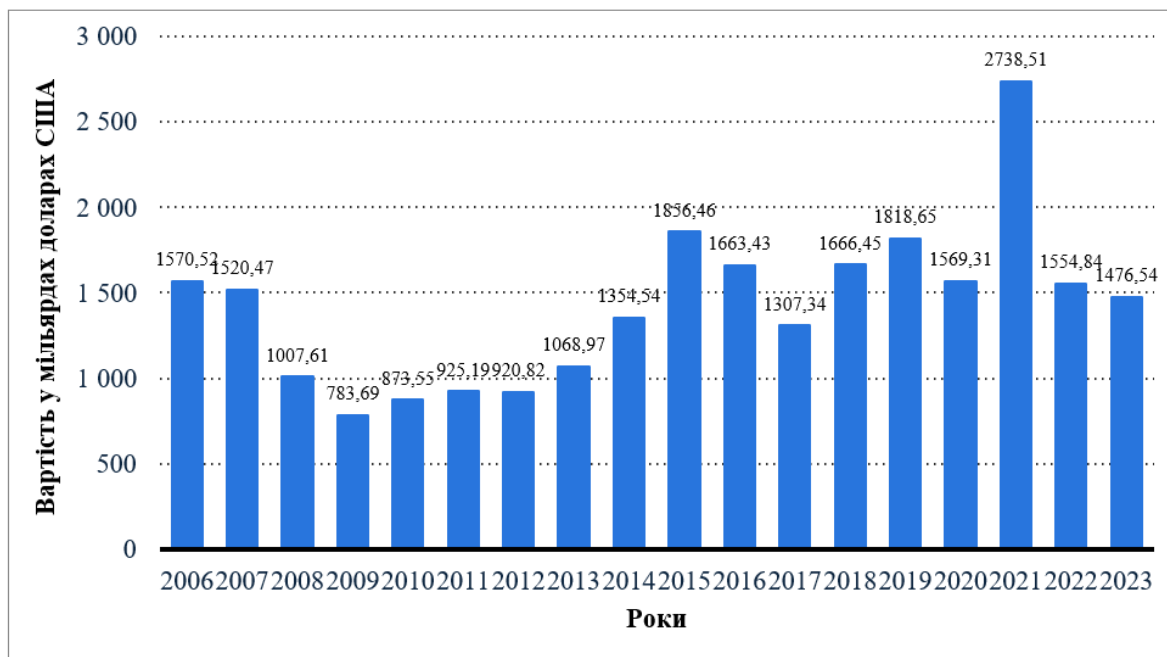

Рис. 2. Вартість угод злиття та поглинання (M&A) у США з 2006 по 2023 рр.

Джерело: сформовано авторами на основі [22]

Аналіз вартості угод зі злиття та поглинання (M&A) у США протягом 2006–2023 рр. (рис. 2) демонструє значні коливання, що відображають зміни у фінансових умовах та економічному середовищі країни. У 2006 р. загальна вартість угод становила 1570,52 млрд доларів США, а в 2007 р. досягла 1520,47 млрд доларів США, що свідчить про високий рівень інвестиційної активності в цей період. Однак у 2008 р. через початок глобальної фінансової кризи, вартість угод скоротилася до 1007,61 млрд доларів США, а в 2009 р. знизилася ще більше, до 783,69 млрд доларів США. Це свідчить про серйозну стагнацію ринку M&A, спричинену економічною невизначеністю та кризою ліквідності.

Після кризи ринок почав відновлюватися. У 2010 р. вартість угод зросла до 873,55 млрд доларів США, і впродовж 2011–2014 рр. стабільно збільшувалася, досягнувши 1354,54 млрд доларів США у 2014 р. Це стало можливим завдяки підвищенню рівня ліквідності, зниженню процентних ставок і стабілізації економіки. Проте, найвищий пік у вартості угод був зафіксований у 2021 р., коли загальна сума угод досягла 2738,51 млрд доларів США, що пояснюється економічним відновленням після пандемії, високою доступністю капіталу та надзвичайно активною інвестиційною діяльністю на ринку.

У 2022 р. вартість угод знову знизилася до 1554,84 млрд доларів США, що відображає певне охолодження ринку після рекордів 2021 року, а також викликане підвищенням процентних ставок та економічними невизначеностями. В 2023 році вартість угод залишалася на рівні 1476,54 млрд доларів США, що свідчить про поступове уповільнення активності на ринку злиття і поглинань в умовах високої волатильності на фінансових ринках і макроекономічних труднощів.

Визначимо провідних фінансових консультантів з питань операцій злиття і поглинання (M&A) у США у 2024 році за вартістю угод (рис. 3).

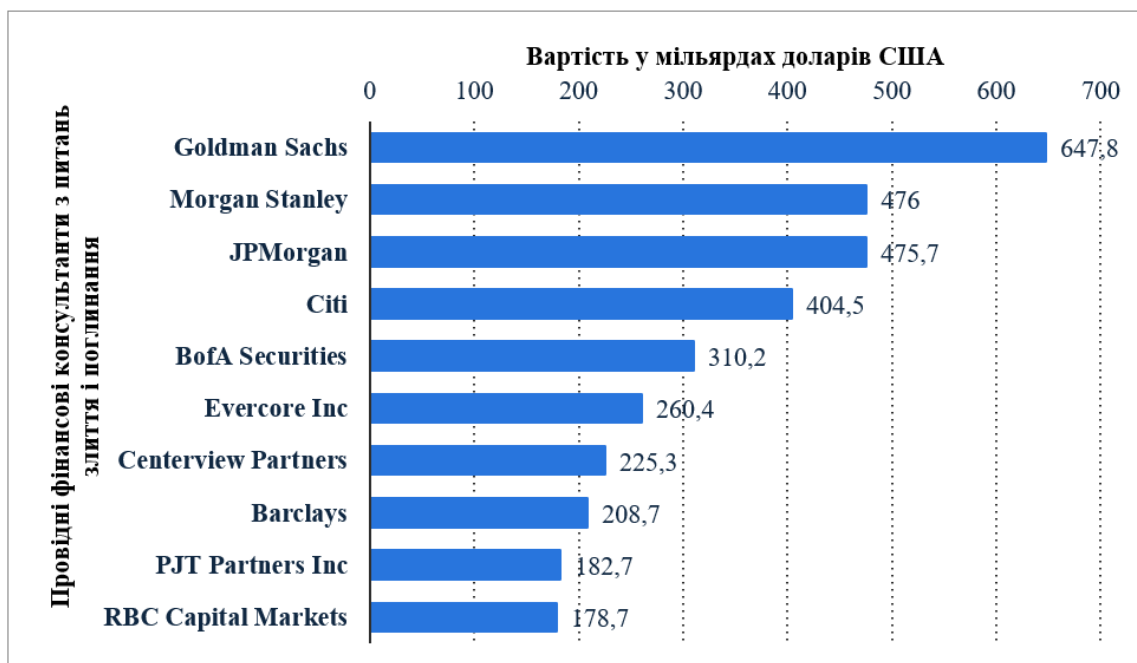

Рис. 3. Провідні фінансові консультанти з питань операцій злиття і поглинання (M&A) у США в 2024 році за вартістю угод
Джерело: сформовано авторами на основі [23]

У світі злиття і поглинання (M&A) значну роль відіграють фінансові консультанти, які допомагають компаніям здійснювати угоди, забезпечуючи фінансову, стратегічну та правову підтримку. Найбільшими фінансовими консультантами, що спеціалізуються на M&A, є компанії, які демонструють найбільшу кількість угод та вартість транзакцій.

Goldman Sachs є безсумнівним лідером на ринку злиття і поглинання, за обсягом угод, що досягло 647,8 млрд доларів США. Ця компанія надає широкий спектр послуг, включаючи фінансування, консультування щодо стратегії та структурування угод. Її досвід та репутація роблять її ключовим гравцем у багатьох великих угодах на міжнародному рівні.

На другому місці знаходиться Morgan Stanley, з обсягом угод у 476 млрд доларів США, яка активно консультує клієнтів по всьому світу з приводу злиття і поглинання. JPMorgan також займає високе місце в рейтингу з обсягом угод 475,7 млрд доларів США, підтверджуючи свою значущість як одного з найбільших банків у світі, що спеціалізується на фінансових консультаціях у сфері M&A.

Інші великі фінансові консультанти, такі як Citi з 404,5 млрд доларів США, BofA Securities з 310,2 млрд доларів США, а також Evercore Inc з 260,4 млрд доларів США, відіграють важливу роль на ринку, забезпечуючи клієнтів якісними послугами та надаючи стратегічні поради для здійснення успішних угод.

Компанії, такі як Centerview Partners (225,3 млрд доларів США), Barclays (208,7 млрд доларів США) та PJT Partners Inc (182,7 млрд доларів США) також займають важливі позиції на ринку, забезпечуючи висококваліфіковане консультування для великих угод.

RBC Capital Markets, з обсягом угод 178,7 млрд доларів США, завершує список топ-10 фінансових консультантів з M&A, відзначаючись своєю участю у важливих угодах на міжнародних ринках.

Таким чином, провідні фінансові консультанти з питань злиття та поглинання визначають ключові напрямки розвитку ринку M&A, зберігаючи високі позиції завдяки своєму досвіду, аналітичним здібностям і глобальним мережам.

Висновки. Проведене дослідження дало змогу узагальнити теоретичні підходи та практичні аспекти розвитку ринку злиття і поглинання (M&A) у США, а також визначити його значення як важливого індикатора фінансової стабільності та економічного зростання. На основі аналізу статистичних даних за 2000–2023 рр. виявлено, що динаміка ринку M&A має виражений циклічний характер, який безпосередньо залежить від макроекономічної кон'юнктури, рівня ліквідності та грошово-кредитної політики Федеральної резервної системи США.

Установлено, що пік активності ринку припадає на 2021 рік, коли кількість угод та їхня

вартість досягли рекордних показників. Це свідчить про здатність ринку швидко адаптуватися до постпандемічних умов та ефективно реагувати на стимулюючі фінансові заходи. Водночас зниження обсягів у 2022–2023 рр. пов'язане з посиленням монетарної політики, підвищенням вартості капіталу та загальною економічною невизначеністю.

Аналіз структури провідних фінансових консультантів з питань M&A у США засвідчив, що ключову роль у формуванні ринку відіграють глобальні інвестиційні банки — Goldman Sachs, Morgan Stanley, JPMorgan, Citi, BofA Securities тощо, які визначають стратегічні тенденції, забезпечують методологічну підтримку угод і формують стандарти аудиторського супроводу.

Результати дослідження підтверджують, що розвиток аудиторського забезпечення операцій M&A потребує врахування не лише фінансових аспектів, а й нефінансових факторів — корпоративної культури, соціальної відповідальності, гендерного різноманіття та дотримання ESG-принципів. Саме інтеграція цих компонентів у систему аудиту дозволить забезпечити об'єктивну оцінку ефективності угод і підвищити прозорість корпоративних процесів.

В подальших наукових дослідженнях пропонується зосередити увагу на розробці аудиторського забезпечення операцій злиття і поглинання суб'єктів господарювання.

Література

1. Aggarwal, P., & Garg, S. (2022). Impact of mergers and acquisitions on accounting-based performance of acquiring firms in India. *Global Business Review*, Volume 23(1), Pp. 218-236. <https://doi.org/10.1177/0972150919852009>
2. Alkaraan, F. (2022). A new era of mergers and acquisitions: towards synergy between industry 4.0 and circular economy. In *Advances in mergers and acquisitions* (pp. 51-61). Emerald Publishing Limited. <https://doi.org/10.1108/S1479-361X20220000021004>
3. Bauer, F., & Friesl, M. (2024). Synergy evaluation in mergers and acquisitions: an attention-based view. *Journal of Management Studies*, Volume 61(1), Pp. 37-68. <https://doi.org/10.1111/joms.12804>
4. Chaudhry, A. N., Kontonikas, A., & Vagenas-Nanos, E. (2022). Social networks and the informational role of financial advisory firms centrality in mergers and acquisitions. *British Journal of Management*, Volume 33(2), Pp. 958-979. <https://doi.org/10.1111/1467-8551.12477>
5. Cheng, C., Dai, J. (2025). Predicting Cross-border Merger and Acquisition Completion through CEO Characteristics: A Machine Learning Approach. *Manag Int Rev*, Volume 65, Pp. 43–84. <https://doi.org/10.1007/s11575-024-00562-4>
6. Chen, X., Liang, X. & Wu, H. (2024). Cross-Border Mergers and Acquisitions and CSR Performance: Evidence from China. *J Bus Ethics*, Volume 183, Pp. 255–288. <https://doi.org/10.1007/s10551-021-05025-6>
7. Chiaramonte, L., Dreassi, A., Piserà, S., & Khan, A. (2023). Mergers and acquisitions in the financial industry: A bibliometric review and future research directions. *Research in International Business and Finance*, Volume 64, 101837. <https://doi.org/10.1016/j.ribaf.2022.101837>
8. Cumming, D., Jindal, V., Kumar, S., & Pandey, N. (2023). Mergers and acquisitions research in finance and accounting: Past, present, and future. *European Financial Management*, Volume 29(5), Pp. 1464-1504. <https://doi.org/10.1111/eufm.12417>
9. Eaton, G. W., Guo, F., Liu, T., & Officer, M. S. (2022). Peer selection and valuation in mergers and acquisitions. *Journal of Financial Economics*, Volume 146(1), Pp. 230-255. <https://doi.org/10.1016/j.jfineco.2021.09.006>
10. Ellahie, A., Hshieh, S., & Zhang, F. (2025). Measuring the quality of mergers and acquisitions. *Management Science*, Volume 71(1), Pp. 779-802. <https://doi.org/10.1287/mnsc.2023.01225>
11. Feyisetan, O. O., Alkaraan, F., & Le, C. (2025). The influence of ESG on mergers and acquisitions decisions and organisational performance in UK firms: comparison between financial and non-financial sectors. *Journal of Applied Accounting Research*, Volume 26(3), Pp. 679-707. <https://doi.org/10.1108/JAAR-09-2024-0340>
12. Feldman, E. R., & Hernandez, E. (2022). Synergy in mergers and acquisitions: Typology, life cycles, and value. *Academy of Management Review*, Volume 47(4), Pp. 549-578. <https://doi.org/10.5465/amr.2018.0345>
13. García, C. J., & Herrero, B. (2022). Corporate entrepreneurship and governance: Mergers and acquisitions in Europe. *Technological Forecasting and Social Change*, Volume 182, 121845. <https://doi.org/10.1016/j.techfore.2022.121845>
14. Geraldi, J., Teerikangas, S., & Birollo, G. (2022). Project, program and portfolio management as

modes of organizing: Theorising at the intersection between mergers and acquisitions and project studies. *International Journal of Project Management*, Volume 40(4), Pp. 439-453. <https://doi.org/10.1016/j.ijproman.2022.03.005>

15. Liao, Z., Xu, L., & Zhang, M. (2024). Government green procurement, technology mergers and acquisitions, and semiconductor firms' environmental innovation: The moderating effect of executive compensation incentives. *International Journal of Production Economics*, Volume 273, 109285. <https://doi.org/10.1016/j.ijpe.2024.109285>

16. Liu, T., Shu, T., Towery, E. *et al.* (2024). The role of external regulators in mergers and acquisitions: evidence from SEC comment letters. *Rev Account Stud*, Volume 29, Pp. 451–492. <https://doi.org/10.1007/s11142-022-09723-y>

17. Tran, N. T. A., Jubb, C., & Rajendran, D. (2024). Female directors and firm performance following mergers and acquisitions. *Human Resource Management Journal*, Volume 34(2), Pp. 403-420. <https://doi.org/10.1111/1748-8583.12470>

18. Vissa, S. K., & Thenmozhi, M. (2022). What determines mergers and acquisitions in BRICS countries: Liquidity, exchange rate or innovation? *Research in International Business and Finance*, Volume 61, 101645. <https://doi.org/10.1016/j.ribaf.2022.101645>

19. Xue, H., Zeng, S., & Sun, D. (2022). Radical or incremental? Impacts of mergers and acquisitions on firms' innovation. *IEEE Transactions on Engineering Management*, Volume 71, Pp. 2698-2714. <https://doi.org/10.1109/TEM.2022.3190319>

20. Wang, K. T., & Wu, Y. (2024). Corporate social responsibility reporting and investment: Evidence from mergers and acquisitions. *Journal of Business Finance & Accounting*, Volume 51(7-8), Pp. 1893-1942. <https://doi.org/10.1111/jbfa.12768>

21. Number of merger and acquisition (M&A) transactions in the United States from 2000 to 2023 URL: <https://www.statista.com/statistics/914665/number-of-ma-deals-usa/>

22. Value of merger and acquisition (M&A) transactions in the United States from 2006 to 2023 URL: <https://www.statista.com/statistics/420990/value-of-merger-and-acquisition-deals-usa/>

23. Leading financial advisors to merger and acquisition deals in the United States in 2024, by value of announced deals URL: <https://www.statista.com/statistics/275533/10-leading-us-investment-banks-by-value-of-munda-deals/>

References

1. Aggarwal, P., & Garg, S. (2022). Impact of mergers and acquisitions on accounting-based performance of acquiring firms in India. *Global Business Review*, Volume 23(1), Pp. 218-236. <https://doi.org/10.1177/0972150919852009>

2. Alkaraan, F. (2022). A new era of mergers and acquisitions: towards synergy between industry 4.0 and circular economy. In *Advances in mergers and acquisitions* (pp. 51-61). Emerald Publishing Limited. <https://doi.org/10.1108/S1479-361X20220000021004>

3. Bauer, F., & Friesl, M. (2024). Synergy evaluation in mergers and acquisitions: an attention-based view. *Journal of Management Studies*, Volume 61(1), Pp. 37-68. <https://doi.org/10.1111/joms.12804>

4. Chaudhry, A. N., Kontonikas, A., & Vagenas-Nanos, E. (2022). Social networks and the informational role of financial advisory firms centrality in mergers and acquisitions. *British Journal of Management*, Volume 33(2), Pp. 958-979. <https://doi.org/10.1111/1467-8551.12477>

5. Cheng, C., Dai, J. (2025). Predicting Cross-border Merger and Acquisition Completion through CEO Characteristics: A Machine Learning Approach. *Manag Int Rev*, Volume 65, Pp. 43–84. <https://doi.org/10.1007/s11575-024-00562-4>

6. Chen, X., Liang, X. & Wu, H. (2024). Cross-Border Mergers and Acquisitions and CSR Performance: Evidence from China. *J Bus Ethics*, Volume 183, Pp. 255–288. <https://doi.org/10.1007/s10551-021-05025-6>

7. Chiaramonte, L., Dreassi, A., Piserà, S., & Khan, A. (2023). Mergers and acquisitions in the financial industry: A bibliometric review and future research directions. *Research in International Business and Finance*, Volume 64, 101837. <https://doi.org/10.1016/j.ribaf.2022.101837>

8. Cumming, D., Jindal, V., Kumar, S., & Pandey, N. (2023). Mergers and acquisitions research in finance and accounting: Past, present, and future. *European Financial Management*, Volume 29(5), Pp. 1464-1504. <https://doi.org/10.1111/eufm.12417>

9. Eaton, G. W., Guo, F., Liu, T., & Officer, M. S. (2022). Peer selection and valuation in mergers and acquisitions. *Journal of Financial Economics*, Volume 146(1), Pp. 230-255. <https://doi.org/10.1016/j.jfe.2022.03.005>

jfineco.2021.09.006

10. Ellahie, A., Hshieh, S., & Zhang, F. (2025). Measuring the quality of mergers and acquisitions. *Management Science*, Volume 71(1), Pp. 779-802. <https://doi.org/10.1287/mnsc.2023.01225>

11. Feyisetan, O. O., Alkaraan, F., & Le, C. (2025). The influence of ESG on mergers and acquisitions decisions and organisational performance in UK firms: comparison between financial and non-financial sectors. *Journal of Applied Accounting Research*, Volume 26(3), Pp. 679-707. <https://doi.org/10.1108/JAAR-09-2024-0340>

12. Feldman, E. R., & Hernandez, E. (2022). Synergy in mergers and acquisitions: Typology, life cycles, and value. *Academy of Management Review*, Volume 47(4), Pp. 549-578. <https://doi.org/10.5465/amr.2018.0345>

13. García, C. J., & Herrero, B. (2022). Corporate entrepreneurship and governance: Mergers and acquisitions in Europe. *Technological Forecasting and Social Change*, Volume 182, 121845. <https://doi.org/10.1016/j.techfore.2022.121845>

14. Geraldi, J., Teerikangas, S., & Birollo, G. (2022). Project, program and portfolio management as modes of organizing: Theorising at the intersection between mergers and acquisitions and project studies. *International Journal of Project Management*, Volume 40(4), Pp. 439-453. <https://doi.org/10.1016/j.ijproman.2022.03.005>

15. Liao, Z., Xu, L., & Zhang, M. (2024). Government green procurement, technology mergers and acquisitions, and semiconductor firms' environmental innovation: The moderating effect of executive compensation incentives. *International Journal of Production Economics*, Volume 273, 109285. <https://doi.org/10.1016/j.ijpe.2024.109285>

16. Liu, T., Shu, T., Towery, E. *et al.* (2024). The role of external regulators in mergers and acquisitions: evidence from SEC comment letters. *Rev Account Stud*, Volume 29, Pp. 451-492. <https://doi.org/10.1007/s11142-022-09723-y>

17. Tran, N. T. A., Jubb, C., & Rajendran, D. (2024). Female directors and firm performance following mergers and acquisitions. *Human Resource Management Journal*, Volume 34(2), Pp. 403-420. <https://doi.org/10.1111/1748-8583.12470>

18. Vissa, S. K., & Thenmozhi, M. (2022). What determines mergers and acquisitions in BRICS countries: Liquidity, exchange rate or innovation? *Research in International Business and Finance*, Volume 61, 101645. <https://doi.org/10.1016/j.ribaf.2022.101645>

19. Xue, H., Zeng, S., & Sun, D. (2022). Radical or incremental? Impacts of mergers and acquisitions on firms' innovation. *IEEE Transactions on Engineering Management*, Volume 71, Pp. 2698-2714. <https://doi.org/10.1109/TEM.2022.3190319>

20. Wang, K. T., & Wu, Y. (2024). Corporate social responsibility reporting and investment: Evidence from mergers and acquisitions. *Journal of Business Finance & Accounting*, Volume 51(7-8), Pp. 1893-1942. <https://doi.org/10.1111/jbfa.12768>

21. Number of merger and acquisition (M&A) transactions in the United States from 2000 to 2023 URL: <https://www.statista.com/statistics/914665/number-of-ma-deals-usa/>

22. Value of merger and acquisition (M&A) transactions in the United States from 2006 to 2023 URL: <https://www.statista.com/statistics/420990/value-of-merger-and-acquisition-deals-usa/>

23. Leading financial advisors to merger and acquisition deals in the United States in 2024, by value of announced deals URL: <https://www.statista.com/statistics/275533/10-leading-us-investment-banks-by-value-of-munda-deals/>